

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy oraz dla Rady Nadzorczej PBG S.A.

Sprawozdanie z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku Grupy Kapitałowej PBG S.A. („Grupa”), w której jednostką dominującą jest PBG S.A. („Spółka”, „jednostka dominująca”) z siedzibą w Wysogotowie przy ulicy Skórzewskiej 35, na które składają się: skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku, skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2016 roku, skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku, zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające („załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu Spółki oraz członków Rady Nadzorczej Spółki za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny, zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi, za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej („Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską”) oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Zarząd Spółki jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie zawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej Spółki są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Jesteśmy odpowiedzialni za wyrażenie opinii o załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości oraz zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętymi uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. z późn. zm. („Krajowe Standardy Rewizji Finansowej”). Standardy te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej, w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Spółkę skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Spółki. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Spółki wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zgodnie z Krajowym Standardem Rewizji Finansowej 320 pkt 5 koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania, jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym wszystkie stwierdzenia zawarte w opinii biegłego rewidenta, w tym stwierdzenia dotyczące innych wymogów prawa i regulacji, wyrażane są z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i osądem biegłego rewidenta.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Uzasadnienie opinii z zastrzeżeniami

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku było przedmiotem naszego badania i z dniem 21 marca 2016 roku odmówiliśmy wydania opinii o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie byliśmy w stanie stwierdzić, czy założenie kontynuacji działalności Spółki było zasadne, przede wszystkim w związku z brakiem uprawomocnienia się postanowienia sądu upadłościowego zatwierdzającego układ oraz istotną niepewnością w zakresie możliwości wywiązania się przez Spółkę z postanowień zawartego układu.

Grupa posiada certyfikaty inwestycyjne Zamkniętego Funduszu Inwestycyjnego Dialog Plus, zorganizowanego według prawa ukraińskiego, wykazane w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako inwestycje we wspólnych przedsięwzięciach wycenione metodą praw własności o wartości około 28 milionów złotych, które zostały nabyte celem finansowania spółki Energopol Ukraina.

W lipcu 2013 roku Spółka podpisała warunkową umowę zobowiązującą do sprzedaży tych aktywów, na podstawie której przeniesienie certyfikatów inwestycyjnych nastąpi w drodze odrębnej umowy po otrzymaniu przez Grupę zapłaty ustalonej ceny sprzedaży, jednak nie później niż do dnia 24 grudnia 2015 roku. Zgodnie z aneksem do umowy podpisanym w dniu 22 sierpnia 2016 roku termin wykupu certyfikatów inwestycyjnych został wydłużony, jednak nie dłużej niż do dnia 28 lutego 2018 roku. Grupa nie przedstawiła nam dokumentacji potwierdzającej możliwości finansowania przez kupującego wykupu certyfikatów. W związku z powyższym oraz z niepewną sytuacją polityczną i gospodarczą na Ukrainie, nie jesteśmy w stanie wypowiedzieć się o poprawności wyceny oraz ewentualnej potrzebie i wysokości potencjalnego ewentualnego odpisu aktualizującego wartość powyższej inwestycji w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Jak opisano w nocie 23 zasad (polityki) rachunkowości oraz dodatkowych not objaśniających do załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jednostka dominująca jest stroną sporu dotyczącego realizacji jednego z kontraktów budowlanych. W wyżej przywołanej nodzie Zarząd Spółki przedstawił okoliczności związane z tym sporem, w tym informacje dotyczące nierozliczonych należności z tytułu prac wykonanych od ostatniego zafakturowanego etapu w kwocie około 12 milionów złotych oraz nierozliczonej w terminie kaucji w kwocie około 20 milionów złotych, wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Biorąc pod uwagę istotną niepewność odnośnie finalnego rezultatu wyżej wymienionego sporu oraz brak wystarczającej dokumentacji wskazującej na termin oraz prawdopodobieństwo realizacji tych należności, a także konsekwencji związanych z możliwym obciążeniem Grupy karą umowną, nie jesteśmy w stanie ocenić wpływu tej kwestii na załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe, w tym należności wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Zarząd Spółki wykazał w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rezerwę na skutki możliwej odpowiedzialności Grupy z tytułu udzielonych poręczeń, gwarancji oraz solidarnej odpowiedzialności wobec podwykonawców wynikających z kontraktów realizowanych w ramach umów konsorcjalnych, jak również innych zobowiązań Grupy nie ujętych do tej pory w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości około 27 milionów złotych, która na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiła 337 milionów złotych. W bieżącym roku obrotowym Grupa wykorzystała rezerwę w kwocie 280 milionów złotych w związku z ujęciem zobowiązań układowych, natomiast pozostała w kwocie 30 milionów złotych rozwiązała i ujęła w wyniku bieżącego okresu. Mając na uwadze zastrzeżenie zawarte w stanowisku biegłego rewidenta odnośnie skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku, dotyczące braku możliwości wypowiedzenia się na temat prawidłowości wyceny tej rezerwy, nie jesteśmy w stanie stwierdzić jaka część rozwiązania rezerwy powinna zostać ujęta w wyniku za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku, ani nie możemy wypowiedzieć się co do poprawności prezentowanych danych porównawczych na dzień 31 grudnia 2015 roku w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym została wykazana wartość firmy, pomniejszona o odpis aktualizujący dokonany w 2016 roku w kwocie 104 milionów złotych. Na dzień bilansowy wartość firmy została wykazana w łącznej wysokości 186 milionów złotych. Powyższa wartość firmy powstała na transakcji mającej miejsce w listopadzie 2011 roku, w wyniku której Grupa objęła kontrolę nad Grupą Kapitałową RAFAKO S.A. Wartość firmy została ustalona na podstawie wartości księgowej aktywów netto Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. na dzień przejęcia kontroli. Grupa nie dokonała korekty tymczasowego rozliczenia ceny nabycia, a tym samym nie ujęła w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów oraz przejętych zobowiązań.

Uwzględniając powyższe, nie jesteśmy w stanie wypowiedzieć się na temat prawidłowości ujęcia efektu odpisu aktualizującego wartość firmy w wyniku finansowym roku bieżącego zakończonego 31 grudnia 2016 roku oraz roku poprzedniego zakończonego 31 grudnia 2015 roku, a także wpływu na kapitał własny na dzień 31 grudnia 2016 roku, jak również kwotę wartości firmy wykazanej na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz w danych porównawczych w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Opinia z zastrzeżeniami

Naszym zdaniem, z wyjątkiem ewentualnych skutków spraw opisanych w „Uzasadnieniu opinii z zastrzeżeniami” załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- przekazuje rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Grupy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za rok obrotowy od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Grupę przepisami prawa i postanowieniami statutu Spółki.

Objaśnienie

Nie zgłaszając dalszych zastrzeżeń, zwracamy uwagę na punkt 2.3 zasad (polityki) rachunkowości oraz dodatkowych not objaśniających do załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, gdzie przedstawiona została obecna sytuacja majątkowa i finansowa Grupy oraz jednostki dominującej, w tym między innymi na fakt, że na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązania krótkoterminowe jednostki dominującej przewyższyły jej aktywa obrotowe oraz aktywa trwałe zakwalifikowane jako przeznaczone do sprzedaży o około 17 milionów złotych. W powołanym wyżej punkcie informacji dodatkowej Grupa wskazała również na zagrożenia związane z realizacją przez jednostkę dominującą zatwierdzonego układu z wierzycielami, w szczególności dotyczące skuteczności realizacji założeń planu finansowego, w tym dezinvestycji nieoperacyjnych aktywów trwałych, a także rozwoju działalności operacyjnej spółek Grupy. Uwarunkowania te, wraz z innymi zagadnieniami przedstawionymi w punkcie 2.3 zasad (polityki) rachunkowości oraz dodatkowych not objaśniających załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, wskazują, że zachodzi istotna niepewność, która może budzić poważne wątpliwości co do zdolności Spółki, a tym samym Grupy, do kontynuacji działalności.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności Grupy

Nasza opinia z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Za sporządzenie sprawozdania z działalności Grupy zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa jest odpowiedzialny Zarząd Spółki. Ponadto Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej Spółki są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie Zarządu PBG S.A. z działalności Grupy Kapitałowej PBG („sprawozdanie z działalności”) spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem było, w związku z przeprowadzonym badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zapoznanie się z treścią sprawozdania z działalności Grupy i wskazanie czy informacje nim zawarte uwzględniają postanowienia art. 49 ustawy o rachunkowości oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych”) i czy są one zgodne z informacjami zawartymi w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Grupie i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności Grupy istotne zniekształcenia.

Naszym zdaniem informacje zawarte w sprawozdaniu z działalności Grupy uwzględniają postanowienia art. 49 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia w sprawie informacji bieżących i okresowych i są zgodne z informacjami zawartymi w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Ponadto w świetle wiedzy o Grupie i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdziliśmy istotnych zniekształceń w sprawozdaniu z działalności Grupy.

W związku z przeprowadzonym badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem było również zapoznanie się z oświadczeniem jednostki o stosowaniu ładu korporacyjnego stanowiącym wyodrębnioną część sprawozdania z działalności Grupy. Naszym zdaniem w oświadczeniu tym Spółka zawarła informacje wymagane zgodnie z zakresem określonym w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych lub w regulaminach wydanych na podstawie art. 61 tej ustawy. Informacje te są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz z informacjami zawartymi w załączonym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Warszawa, dnia 27 marca 2017 roku

Kluczowy Biegły Rewident

Robert Klimacki

Biegły Rewident nr 90055

działający w imieniu

Ernst & Young Audyt Polska spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa
nr ewid. 130

Ernst & Young Audyt Polska
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
spółka komandytowa
Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa